

MENADŽMENT KVALITETA

Nastavnik:

Prof. dr Zlatko Langović

- Metode i alati za merenje i kontrolu kvaliteta hotelskog proizvoda

- Metode i alati za merenje i kontrolu kvaliteta hotelskog proizvoda
 - Stalna kontrola proizvoda i usluga i procesa
 - ne dozvoljava pad kvaliteta;
 - Obezbeđuje dovoljan broj podataka kako bi se kroz statističke alate dobile informacije za donošenje odluka.

- Osnovni statistički pojmovi:
 - Srednja vrednost;
 - Raspon;
 - Ukupna serdnja vrednost;
 - Srednja vrednost raspona grupe;
 - Kontrola granice.

- Srednja vrednost podgrupe se dobija kao količnik zbira vrednosti svih podataka u podgrupi i broja podataka u grupi;

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

- Raspon podgrupe (R) se izračunava za svaku podgrupu posebno i predstavlja razliku maksimalne i minimalne vrednosti veličine podgrupe;

$$R = \frac{\sum_{j=1}^k \bar{x}_j}{k}$$

- Ukupna srednja vrednost ($\bar{\bar{X}}$) dobija se kao količnik zbira srednjih vrednosti podgrupa i broja podgrupa;
$$\bar{\bar{X}} = \frac{\sum_{j=1}^k \bar{x}_j}{k}$$
- Srednja vrednost raspona grupa se izračunava kao količnik sume raspona za pojedine podgrupe (R_j) i broja podgrupe;
$$\bar{R} = \frac{\sum_{j=1}^k R_j}{k}$$
- Kontrola granice pokazuje da li je proces pod kontrolom ili ne,
 - Ako se izmerena vrednost između njih proces je pod kontrolom ako se izmerena vrednost nalazi van kontrolnih granica nastupila je anomalija.

- Značaj svrha i osnovne vrste statističkih metoda i alata:
 - Šta treba uraditi?
 - Kako uraditi?

- Sa stanovišta primenljivosti u praktične svrhe kao prioritetne mogu se izdvojiti tri grupe metoda:
 - Metode za prikupljanje podataka (statističko posmatranje);
 - Metode grupisanja i sređivanje podataka;
 - Metode za obradu i analizu rezultata.

- Metode za prikupljanje podataka
 - Metode za prikupljanje podataka imaju za cilj da se podaci kvalitetnije obrade;
 - Uzorkovanje je sistematična statistička metoda za dobijanje informacija o nekim osobinama populacije (osnovnog skupa) preko izučavanja reprezentativnog dela (tj. uzorka) osnovnog skupa;
 - Postoji više metoda uzorkovanje koje se mogu primeniti zavisno od svrhe uzorkovanja i uslova u kojima se ono izvodi (slučajno uzorkovanje, sistematizovano / unared definisano/, sekvencijalno, skokovito).

- Uzorkovanje se najčešće koristi za proveru kvaliteta velikih serija isporuka (prijemno uzorkovanje) ili ocenu kvaliteta procesa (nadzorno uzorkovanje);
- Uzorkovanje omogućava smanjenje troškova i vremena u dobijanju informacija;
- Prijemno uzorkovanje posebno se primenjuje u ugostiteljstvu, prilikom nabavke životnih namirnica.

- Obrasci su sistematizovani dokumenti za prikupljanje podataka;
- Na obrascu treba da se nalaze:
 - Osnovne informacije o tome ko je, kada, gde i kako prikupljanje podataka;
 - Pitanja koja treba postaviti (na osnovu prethodno utvrđenih određenih ciljeva prikupljenih podataka);
 - Identifikovani podaci koji se zahtevaju radi postizanja cilja.

- Prikupljanje ideja
 - Prikupljanje ideja („brainstorming“) se koristi za identifikaciju mogućih rešenja problema i potencijalnih mogućnosti za poboljšanje kvaliteta;
 - Sastanak treba da okupi ljude otvorenog uma i duha i da se održi u atmosferi uzajamnog razumevanja i tolerancije u kojoj se ne oseća dominacija menadžarskog kadra.

- Data tehnika prikupljanja ideja, sadrže dve faze:
 - Faza identifikovanja i kreiranja rešenja problema;
 - Faza razjašnjavanja.
- U prvoj fazi vođa grupe daje smernice za definisane rešenja, a zatim članovi tima prave spisak ideja;
- U drugoj fazi tima pregleda spisak ideja da bi se uverio da svi razumeju sve ideje;
- Ocenjivanje ideja se vrši nakon sastanka.

- U pogledu vođenja sastanka i definisana rešenja, mogu se izdvojiti sledeće preporuke:
 - Ideje ili rešenja problema u jasno formulisanoj formi;
 - Svaki član tima dolazi na red iznosi svoju ideju;
 - Članovi tima se, gde je to moguće nadovezuju se ideje drugih;
 - U ovoj fazi, ideje se ne kritikjuju niti se o njima diskutuje;
 - Beleže se sve ideje;
 - Ovaj postupak se nastavlja se dok ima novih ideja;
 - Sve ideje ponovo se razmatraju radi razjašnjavanja.

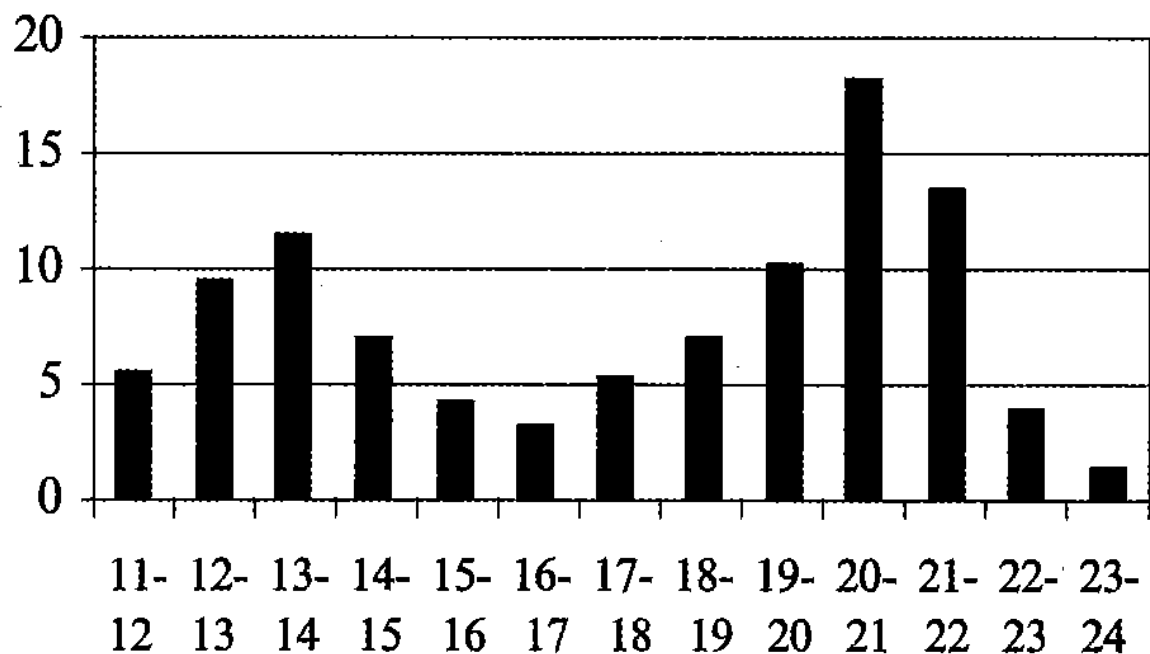
- Metode za grupisanje i sređivanje podataka – dijagram afiniteta
 - Među metodama za grupisanje i sređivanje podataka može se izdvojiti dijagram afiniteta;
 - Dijagram afiniteta se koriste za grupisanja velikih broja ideja;
 - Kada se prikupi veliki broj ideja (na primer, na osnovu obrazaca za prikupljanje podataka ili metode „brainstorming“)
 - O određenom ili ideji informacije se raspoređuju po grupi na osnovu srodnosti;
 - Broj grupe se ograničava najviše se sa 10;
 - Ideja se po grupama i utvrđenim redusledu definišu a zatim se određuje vodeća ideja koja izražava smisao grupisanja.

Групе	Појединачна мишљења
Хигијена у објекту, уредност стола и прибора на столу	Чист и уредан ресторан Чист и уредан сто Добар прибор за јело Чист тоалет Чистоћа прилаза
Стручност, љубазност и изглед персонала и квалитет услуге	Добра услуга Стручност особља Љубазност особља Изглед (уредност) особља
Пријатна атмосфера, добар амбијент	Атмосфера Добар амбијент Пријатност
Укус и количина припремљених јела, дизајн и изглед јеловника	Укусна храна Довољно хране Добар изглед хране Јеловник (изглед, разноврсност, прегледност)

- Metode za obradu i analizu rezultata
 - Adekvatan metoda za prikupljanje, grupisanje i sređivanje podataka neće dovesti do očekivanih efekata ukoliko se ne primene odgovorajućih metoda za obradu i analizu dobijenih rezultata;
 - Odgovarajućim obradom i analizom rezultata moguć je dosta visok stepen izvesnosti predviđanja.

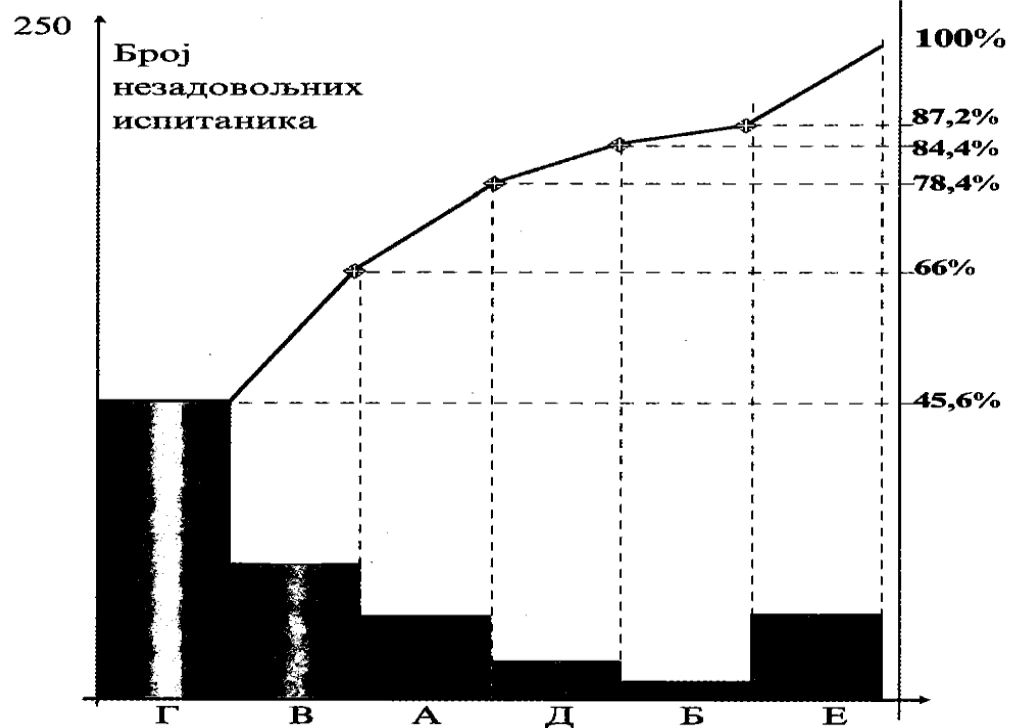
- Analiza vremenskih intervala (analiza trendova) je metoda za analizu podataka prikupljenih u toku određenog vremena.
 - Analiza vremenskih intervala (analiza trendova) je analiza podataka prikupljenih u određenom vremenskom intervalu
 - Gde se vremenski intervali prikazuju u x-y ravni, gde se osobine od interesa nanose na y – osu a vreme na x – osu;
 - Uočavanje obrazaca;
 - Uočavanjem određenih cikličnih odnosno sezonskih slučajeva;
 - Korišćenje statističkih alata za predikciju ili uočavanje uticajnih faktora na varijacije u vremenskim intervalima;
 - Uzročna analiza vremenskih intervala može se koristiti za razvoj modela predviđanja tražnje.

Слика бр. 22 – Временска динамика уласка гостију у ресторан

- Deskriptivna (opisna) statistika se odnosi na postupke sažetog izlaganja i prezentovanja kvantitativnih podataka kojima se otkrivaju osobine raspodele podataka.
- Osobine podataka od interesa su:
 - Njihova centralna tendencija (najčešće opisana kao srednja vrednost);
 - Rasipanje ili disperzija (obično mereno preko raspona, standardne devijacije ili varijanse);
 - Raspodela podataka iskazuje se kvantitativnim merama koje opisuju oblik raspodele (kao što je stepen „skretanja“ pomoću koga se opisuje simetričnost).
- Informacije date preko deskriptivne statistike mogu se često lako i efektivno predstaviti grafičkim putem;
- Može se koristiti jednostavni dijagram rasipanja, u formi histograma, do prikazivanja više kompleksnih karakteristika.

Укупан број анкетираних гостију 2000, у периоду 01.04.2009 - 30.10.2009.

А) Нељубазност особља	Б) Неквалитетна храна	В) Неудобан кревет
Г) Лоше хигијенско одржавање	Д) Дуго чекање на услугу	Е) Остало

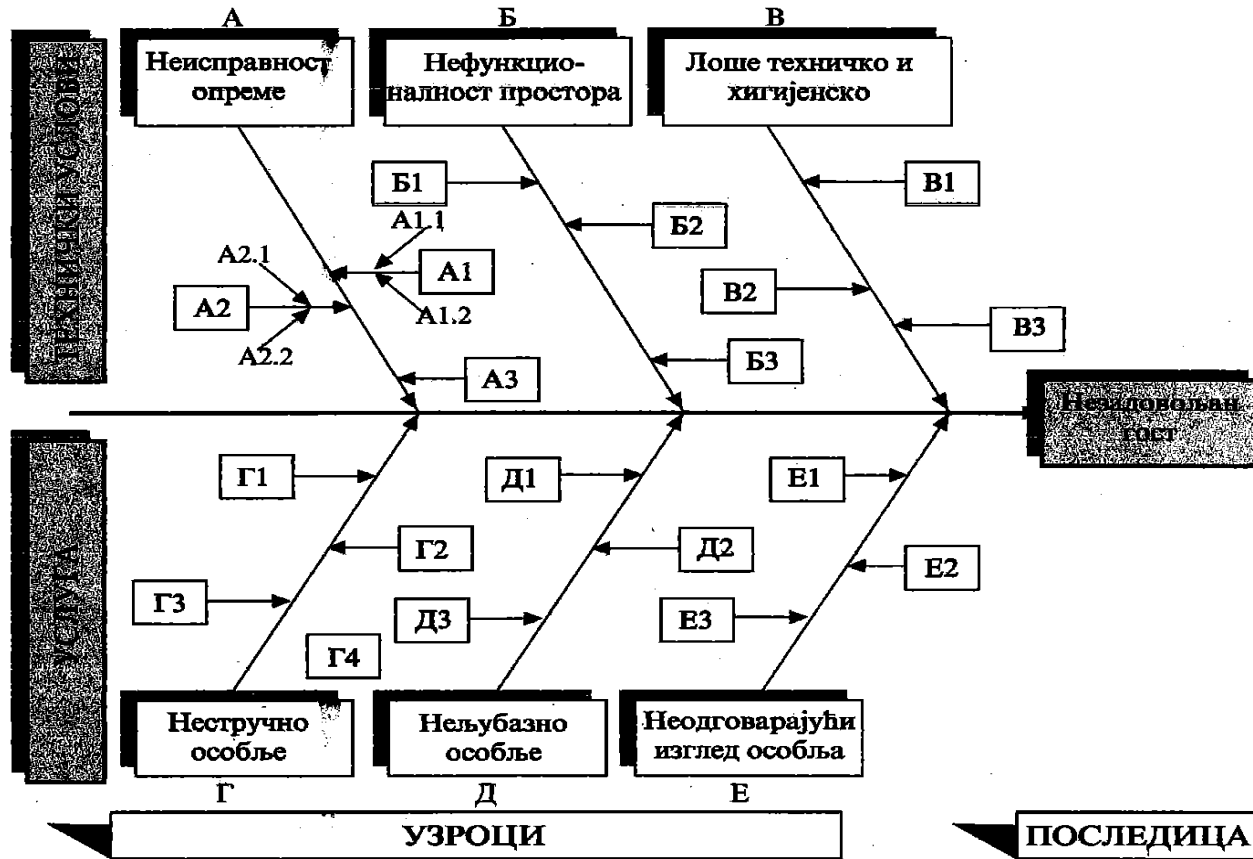
Pareto dijagram je grafička prezentacija podataka da se utvrde prioritetni problemi. Klase pojava su na vertikalnoj osi u opadajućem nizu. Pareto dijagram pokazuje relativnu vrednost uticaja svake karakteristike u ukupnoj posledici

- Dijagram uzrok-posledica je prvi put upotrebio stručnjak za kvalitet Kaoru Išikava, 1953. godine u jednoj fabrici , kako bi prikazao mišljenja inženjera po pitanju kvaliteta, u literaturi se može naći i kao dijagram „riblja kost“.

- Šema je sredstvo koje se koristi za prikazivanje i analizu odnosa između neke posledice i njenih mogućih uzroka.
 - Mogući uzroci se raspoređuju u kategorije i potkategorije tako da prikaz podseća na riblju kost.

- Da bi Iškava dijagram dao dobre rezultate moraju biti ispunjeni sledeći usluvi:
 - Jasno i sažeto definisana posledica;
 - Definisane glavne kategorije mogućih uzroka, na bazi uticaja faktorima kao što su: operma, ljudi, podaci, okolina, materijalne metode, rezultati merenja i sl.;
 - Crtanje dijagrama od nivoa višeg ka nivou nižeg reda, vodeći računa o značaju nivoa (dobro razvijena šema može imati grane sa 3 ili više nivoa);
 - Selektivnost u izboru uzroka koji imaju najveći uticaj na posledicu i zahtevaju dalje delovanje (ne preporučuje se više od pet uzroka);
 - Mogućnost daljeg razvijanja jednom napravljene šeme, ako se pokaže da ima još uticajnih faktora.

Слика бр. 25 - Пример шеме узрок-последица

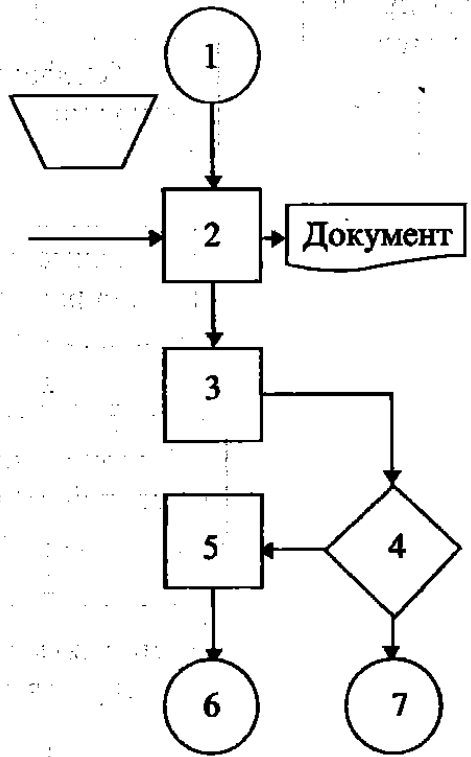
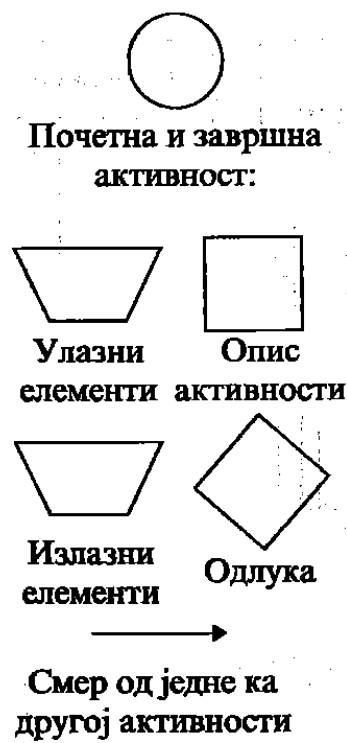
Објашњење ознака А1 – Е3 уз слику 25.

<p>А1 – Телефонски апарат А_{1.1} – Телефонске везе А_{1.2} – Телефонски апарат</p>	<p>Б1 – Лоша уочљивост рецепцијског пулта</p>	<p>В1 – Видни трагови оштећења рецепцијског пулта</p>
<p>А2 – Информациони систем А_{2.1} – Хардвер А_{2.2} – Софтвер</p>	<p>Б2 – Мале димензије пулта и приступног простора за госте</p>	<p>В2 – Видни трагови нечистоће на зидовима и подовима пријемног хола</p>
<p>А3 – Телефакс</p>	<p>Б3 – Недостатак простора за одлагање пртљага</p>	<p>В3 – Видни трагови нечистоће на рецепцијском пулту</p>
<p>Г1 – Лоше познавање статуса соба</p>	<p>Д1 – Недовољна срдачност у поздрављању госта</p>	<p>Е1 – Неодговарајући изглед особља</p>

Г2 – Спорост при увођењу госта у евиденцију	Д2 – Усиљеност у понашању	Е2 – Неуредност
Г3 – Лоша информисаност о додатним погодностима за госте	Д3 – Изнуђена комуникација	Е3 – Лоше држање
Г4 – Недовољно познавање страних језика		

- Dijagram toka se koristi za opisivanje postojećeg procesa ili za projektovanje novog procesa.

Слика бр. 26 - Елементи дијаграма тока (лево) и једноставни дијаграм тока (десно)

- Опис почетка 1
- Опис активности 2
- Опис одлуке 3
- Опис одлуке 4
- Опис активности 5
- Опис краја 6
- Опис краја 7

Dijagram toka se koristi za opisivanje postojećeg procesa ili za projektovanje novog procesa.

Слика бр. 27 - Дијаграм тока за пријем госта у хотел

